Сабіне ДАЙТМЕР

ОПОВІДАННЯ ЗІ ЗБІРКИ «ГУД БАЙ, БРУНО, або ЯК ЖІНКИ СТАЮТЬ УБИВЦЯМИ»

З німецької переклав Юрій РИБАЧУК

БУЛА ЗВИЧАЙНА П'ЯТНИЦЯ

Світло на сходах погасло. В темряві Ульріка стала порпатися в сумочці, шукаючи ключа від квартири. Нарешті ось і він. Ще якусь хвилину штрикала ключем у замок, крутила його туди-сюди, поки відчинила двері. Стала намацувати вимикач,— десь він повинен бути у коридорі, праворуч угорі біля вхідних дверей.

Хотіла вже натиснути на кнопку, як раптом тепла волога долоня накрила її руку, а чоловічий голос промовив:

— Не вмикай світла.

Ульріка затамувала дихання. Від потиску вологої чоловічої руки вона скам'яніла. Пальцями вп'ялася у шкіряну сумочку.

— Зачини двері,— наказав голос із темряви.

Чоловік, напевне, стояв за крок від неї. В обличчя вдарив запах перегару. Вогка долоня розслабилася, і чоловік відступив крок назад.

— Двері,— нагадав їй.

Ульріка штовхнула ногою двері і припала до них спиною.

— Роздягайся,— сказав чоловік і засвітив яскравим світлом прямо їй у очі.

Ульріка замружилася.

— Туди.

Чоловік посвітив лампою через коридор до гардероба. Вона поклала сумочку, скинула пальто, повісила його на вішалку в гардеробі.

— Повернутися,— скомандував він, і вона обернулася, сніп світла впав прямо їй в обличчя. У раптовому нападі нудоти стиснувся шлунок.

— Далі. Роздягатися.

Вона взяла намисто, зняла через голову й опустила на столик, поруч із телефоном.

— Я чекаю.

Ульріка боролася з потягом до блювоти, що підступила до горла.

Обома руками схопила низ м'якого вовняного светра, стягнула його на голову, заплуталася в ньому і потягнула далі. Вивільнивши руки від светра, накрила ним намисто біля телефону. Змахнула руками волосся, що впало на обличчя, ко-

---

Перекладено за виданням: Sabine Deitmer. Wie Frauen morden. Fischer Taschenbuch Verlag. Frankfurt am Main, 1988.

© 1988 Fischer Taschenbuch Verlag GmbH.
© Юрій Рибачук, 1997, переклад.

ли вона знімала светра. Ульріка тремтіла від холоду. Сплела руки на грудях. Ліхтарик більше не сліпив її. Промінь ковзав по шиї і плечах, мандрував далі до проміжку між грудьми. Кілька разів пройшовся лінією розрізу спідниці.

В Ульріки мороз пішов поза шкірою.

— Далі,— нагадав голос.

Вона засмикала блискавку своєї складчастої спідниці.

— Ворушися,— підганяв той.

У цю мить гачок зіскочив, і замок розстібнувся. Ульріка виступила зі спідниці й кинула її на підлогу біля столика з телефоном.

Стоячи у сорочці, нерішуче підвела погляд на чоловіка, який ховався в темряві за світлом ліхтарика.

— Роздягатися,— невблаганно повторював голос.

Ніби намагаючись виграти час, вона стягнула обручку і наручний годинник.

— Давай же,— наполягав голос, і вона зрозуміла, що не має іншого вибору, ніж зробити, що їй наказують.

Зняла через голову сорочку і поклала її до спідниці на підлогу.

— Непогана,— ласо промовив голос. — Зовсім непогана.

Світло від лампи випромінювало трохи тепла, і Ульріка відчувала, що тепер чоловік обводить колами її груди, спочатку ліву, потім праву. Почула, що він важче задихав.

— Далі.

Ульріці було вже майже нічого скинути. Однією рукою стягнула туфлі на низьких підборах і відсунула їх убік.

— Далі.

Коли вона почала скочувати панчохи з ніг, той, на її подив, сказав:

— Досить, трусики твої мені подобаються. У спальню,— наказав голос.

Ульріка намагалася не спотикнутися. Промінь ліхтарика, яким той відсвічував їй ззаду, кидав слабке світло на невидну підлогу поперед неї.

— Ніякого світла,— попередив голос, коли вона прочинила двері у спальню.

Він посвітив ліхтарем на широке французьке ліжко.

— Лягай.

Покривало було як лід холодним.

— І ноги розстав, роззяво.

Ульріка відкинулася навзнак, заплющила очі і зробила те, що він вимагав. Спробувала зберігати спокій. Не робити нічого, щоб не розлютити його.

— Так, отакою ти мені подобаєшся.

Вона почула, як пришвидшується його дихання.

— Добре, отак, так добре. Лишайся так. Отак-так. Так, так, так, ось так добре,— сапав він. — Будь так, тільки так, о так, так.

Ліхтарик упав на підлогу.

Ульріка здогадалася, що вже кінець.

— Ходи в ліжко, Гансе, спати. Пізно вже, і я до смерті втомилася.

Вона залізла під ковдру і відвернулася, щоб не блюнути від алькогольного духу свого чоловіка.

Рівно о сьомій задзвонив будильник.

Ульріка встала і пішла на кухню готувати сніданок. Чула, як у ванні відкрутили душ. Багато ж треба буде Гансові води, щоб вигнати хміль з голови. Щоп'ятниці, коли вона увечері грала в Лінденкрузі у кеглі, він удома алкоголем і веселенькими відеокасетами доводив себе до шалу.

Через двадцять хвилин він з'явився у кухні, наче нова копійка — у свіжій сорочці, костюмчику і бездоганно ув'язаній краватці.

— Доброго ранку, люба.

Не дивлячись на неї, сів за сніданок. Випив склянку свіжовичавленого апельсинового соку, мовчки їв приготовлені пластівці. Ульріка спостерігала, як він снідає. У ясному денному світлі проти неї сидів доглянутий чоловік із сивиною на скронях, який не мав нічого спільного з отим мужиком, який щоп'ятниці зустрічав її з кеглів удома, заправлений спиртним.

Сьогодні вранці він знову став коректним Паном Адвокатом, якому клієнти могли повністю довіряти. І який навіть у суботу ходив у канцелярію, щоб нічого не лишалося невлагодженим до наступного тижня.

— Любцю, учора ввечері,— він кілька разів відкашлявся,— мені здається, я трохи випив. Пам'ять, уявляєш собі, підводить. Нагадай мені. Було щось не так?

— Та ні,— заспокоїла вона його,— все було, як завжди. Ти тільки забагато випив.

Це формула, до якої вони пристосувалися. За це він давав їй у інші дні спокій зі своїми химерними сексуальними забаганками.

— Ульріок,— серйозно промовив він, притягнувши до себе її руку,— кращої дружини я собі й бажати не можу.

Вона дивилася на нього й укотре питала себе, чи сповна ще цей чоловік розуму.

За увесь час їхнього подружнього життя, який налічував замалим три роки, вони ні разу не робили те, що називається у громадянському кодексі виконанням подружніх обов'язків.

Спочатку вона спонукала його обстежитися разом з нею у лікаря. Але він і слухати не захотів, це виключено, як він сказав, з огляду на його професію і пов'язане з нею громадське становище. Тоді вона хотіла подати на розлучення. На це він відкрито пригрозив, що зроби вона таке, він відхилить усі висунуті з її боку звинувачення і докладе до того ж усіх зусиль, щоб її визнали божевільною. Ульріка ні миті не сумнівалася, що він зважив кожне своє слово.

Ганс склав посуд після сніданку, витер серветкою губи і сказав:

— Бувай, до обіду, любцю.

Вона знала, що рівно о тринадцятій годині він буде вдома.

О дев'ятій двадцять задзвонив телефон. Ульріка зняла слухавку і назвалася.

— Слава тобі, Господи! Це ти,— від голосу в слухавці Ульріці полегшало,— я так переживав. Усе в порядку?

— Так, усе в порядку. Як чуєш, я іще жива,— сказала вона.

— Як ти можеш іще жартувати? — відказав той. — Коли ми зустрінемося?

— У понеділок,— сказала Ульріка,— о другій у кафе в музеї.

— До понеділка, і бережи себе.

— До понеділка.

Вона поклала слухавку.

У понеділок після другої години Ульріка зайшла у музейне кафе. Чоловік у картатому шарфі поверх светра турботливо узяв, вітаючись, її руку.

— Я справді дуже переживав.

Він провів її до столу.

— А я думала, ти так, для слова,— сказала вона.

— Ти ж добре знаєш, що ні.

Ульріка вражено замовкла.

Минув ось уже добрий рік, як вона познайомилася з Томасом. Тоді, коли Ганс уперше посилав її купувати йому фільми, порнофільми. Вона, червоніючи, стояла перед полицями з порнокасетами, не знаючи, що відповісти на запитання продавця, якої системи у них удома відеомагнітофон. Воліла тоді крізь землю провалитися.

Томас упивався сценою між нею та продавцем, а потім запропонував свою допомогу. Як тільки Ульріка згадала марку їхнього відеомагнітофона, той назвав систему, в якій він працює. Томас викладав фізику в училищі і знався на цих речах.

Через три місяці Томас став коханцем Ульріки.

— Як було цього разу?

Ульріка розповіла, що відбулося у п'ятницю ввечері.

— Не подобається мені усе це. — Ульріка ще ніколи не бачила Томаса таким стурбованим. — Він програє з тобою ті порнухи, і з кожним разом стає все крутішим. Наступного разу він, дивись, відпрацює сцену з ножем чи ще з якоюсь небезпечною штуковиною, б'юся об заклад. Твій чоловік псих, його треба у клініку здати.

— Напевно, ти маєш рацію,— сказала Ульріка,— ти справді маєш рацію. Він ненормальний. Але якщо він добровільно не погодиться на лікування, я нічого не вдію. За порнодійство з дружиною нікого не помістили у лікарню.

— Ясна річ. Але те, що тобі влаштовує твій чоловік, хворобливо. Це й анітро-

хи не пов'язано з нетрадиційним сексом. Це вже ненормальність. І з чорта небезпечна.

— Чому небезпечна? До цього часу нічого ж не сталося. Та й що йому такого може спасти на думку?

— Жарти гострішають,— похмуро відказав Томас.

— Що ти маєш на увазі?

— Ти сама розповідала, що він останнім часом знову сам накуповує весь отой непотріб — порнофільми з Голландії, Скандинавії чи Бог знає, звідки вони там є. Нелегальний, крутий товар. Проте зараз моя черга. Ось, я тобі роздобув касету, щоб ти знала, про що мова.

Томас передав їй через стіл касету, вона поклала її в сумочку.

— Це зовсім не те, що продається у відеокрамницях. Кажуть, що тут усе насправді, а не імітація. Знімають із якимись малими волоцюжками десь у Мексиці. Нікому немає діла, якщо вони після того зникають безслідно.

В Ульріки спиною пробігли мурашки. Додому вона поверталася, почуваючись, наче на лезі бритви.

Тільки-но наступного ранку за Гансом зачинилися двері, Ульріка дістала касету, яку їй дав Томас, і пішла з нею до відеомагнітофона у вітальню. Хотіла переконатися, чи не перебільшені його побоювання. Якість зображення була не дуже, мерехтіла заполоч снігу. «Extreme Productions»*, тільки й змогла розшифрувати вона. Усе. Ніякого натяку на акторів, операторів, режисерів, нічого.

Одразу почалася дія. Двоє чоловіків у шкіряних штанах, до пояса голі, у чорних каптурах з вузькими розрізами для очей з'явилися у кадрі. Вони пройшли повз величезне залізне ліжко до тендітного дівчати, яке, забившись в куток, очікувало нападу. Ліжко — єдине, що було з меблів у порожній кімнаті. Все ближче підходять вони до неї, в руках глухо брязкають ланцюги. Очі дівчини так широко розкриті, неприродно широко — величезні темні тарілки, збільшені страхом або наркотиками або і тим і іншим. А потім пронизливий вереск виривається з цього дитячого рота, і Ульріка прикрутила звук, не могла більше витримати ні той крик, ні оті очі.

Вона перевела погляд на шкіряне покриття спального гарнітура, порахувала складки на сидінні, вирізи на бильцях. Пальці мимоволі сплелися в кулак.

Вона подивилася на екран і побачила, що дівчина тепер лежить на ліжку, руки і ноги прикуті ланцюгами до його кантів, роздягнена, з роздертим ротом, розширеними від страху очима, безсило пручаючись на матраці. Чоловіки у капюшонах побрали в руки залізні прути і підступають з двох боків до голів ліжка.

Ульріка скочила й вимкнула магнітофон. Того, що вона побачила, їй було досить.

— Ну як, сподобалося? — перше, що спитав Томас, подзвонивши наступного разу.

— Мене вивертає від думки, що таке взагалі може бути.

— Авжеж, може. Твої п'ятниці не гірші.

— Вони зовсім безневинні,— вигукнула вона. — Божевільні, але у порівнянні з тим зовсім безневинні.

— Бажаю, щоб ти мала рацію, Ульріко. Але, на жаль, я в цьому не переконаний. Тож будь обережна у п'ятницю.

Повертаючись у п'ятницю після кеглів додому, вона почувалася не спокійніше, ніж завжди. Томас нагнав у неї страху своєю касетою.

Тільки відчинила двері, як пролунали такі самі накази, що й минулої п'ятниці. «Вимкни світло» і «зачини двері».

Влипнувши спиною у двері, Ульріка спробувала заспокоїтися. Напевно, прокрутиться ще раз номер з минулої п'ятниці. Щось таке вже було.

Вона здригнулася від яскравого світла ліхтарика на обличчі. Залізний голос промовив:

— Роби, що тобі кажу. Ніяких жартів. У мене ніж у руці, помасажую ним твоє гарненьке личко.

Від огиди і страху в Ульріки потемніло в очах.

---

* «Надзвичайний випуск» *(англ.)*.

Як завжди, наступного ранку близько о пів на десяту під час першої перерви подзвонив з училища Томас.

Ульріка зняла слухавку і видушила з себе:

— Ти мав рацію. Так далі не можна.

Через тиждень, повертаючися з кеглів трохи пізніше звичайного, Ульріка побачила незвичну картину.

У вікнах її квартири, які виходили на вулицю, і майже у всіх вікнах сусідніх квартир горіло світло. Перед будинком стояли пожежна машина і два зелено-білі поліцейські авто. Від удячності і полегшення Ульріка мало не зітхнула на повний голос.

Сусіди, пожежники і поліцейські юрмилися біля входу. Пані Янковська, домоправителька, побачивши Ульріку, показала на неї чоловікові у цивільному, що стояв поруч. За мить між людьми утворився прохід, у якому назустріч ішов чоловік у цивільному.

— Пані Янсен? — спитав він, простягаючи якесь посвідчення.

Ульріка кивнула. Натовп занімів.

— Пані Янсен, мені дуже шкода. Але ви мусите знати. Ваш чоловік загинув від вибуху.

Відповідаючи на її німе запитання, він пояснив:

— Ваш телевізор вибухнув. Таке часом буває. Знаю, що це для вас слабка втіха, але могло бути гірше, міг би згоріти увесь будинок.

Ульріка поглянула на сусідів, які дивилися на неї, затамувавши подих, і самовладання кинуло її. З очей покотилися сльози, вона схлипнула, відчувши себе такою слабкою, як уже давно не відчувала, ноги підітнулися, і вона втратила свідомість.

Прокинулася на канапі в кухні пані Янковської. Неонова рурка розкидала святково яскраве світло, і їй стало приємно тепло. Пані Янковська вкутала її у товсте покривало.

— Якось воно буде,— заспокоювала вона Ульріку, наливаючи їй чашку гарячого чаю. — Сьогодні ви поспите у мене, а завтра побачимо.

Вже давно Ульріка не почувала себе так по-домашньому в чужій кімнаті. Так багато світла. Озирнулася у кухні. Усе здавалося навдивовижу знайомим, старий судник, сімейні світлини, стільчики із власноруч вишиваними подушечками і телевізор на швейній машині, прикрашений фотографією батька, а на ньому мідна ваза з червоними пластмасовими гвоздиками.

Чи знала пані Янковська, що в цю вазу ніколи не можна наливати води, що коли вода, потрапивши у телевізор, замочить кінескоп, буде страшний вибух, кожен, хто ввімкне телевізор, може поплатитися за це життям?

Чи знала це пані Янковська?

Зрештою, Ульріка кілька днів тому й сама про це не знала.

МУЗИКА НЕ ЗНАЄ МЕЖ

Крізь зачинені двері долинав чоловічий крик:

— Я ненавиджу тебе!

За тим пролунав ляскіт, ніби когось хльоснули нагайкою.

— Ненавиджу тебе,— знову кричав голос, супроводжуваний таким же ляскотом.

— Ненавиджу. Як я тебе ненавиджу,— почула Беата, а трохи по тому долинули гучні схлипування.

Вона прочинила двері й роззирнулася: посеред білої порожньої кімнати стояв ослінчик для ніг, на якому вона впізнала одну з подушок, що їх вишила свекруха. На подушці лежав шкіряний пасок, а поряд з ослінчиком лежав Карл, її чоловік, на підлозі, в самих трусах, мокрий від поту. Він лежав скоцюрблений, на боці, схлипуючи, притиснувши коліна до підборіддя. Видовище було жалюгідним, і Беата не знала, що робити.

Їй не вірилося, що Карл самозаглибився. Беата вклякнула перед ним навколішки і стиснула своєю дужою рукою його худорляве плече.

— Карле,— неголосно гукнула вона, а потім ще раз: — Карле!

На неї безтямно дивилися закочені очі.

— Карле,— спробувала вона ще раз, і порожнеча стала потроху зникати з його погляду. Очі, здавалося, зафіксували Беату.

— Карле.

— Це ти, Беато,— втомлено вимовив він.

— Карле,— настирливо сказала Беата,— сьогодні увечері в нас гості. Ти ж сам їх запросив. Люди з твоєї групи.

Одним порухом Карл вийшов з пози ембріона.

— Ну, та це ж чудово, Беа, просто чудово,— засяяв він.

— Але якщо так, тоді нам же треба...

— Нічого нам не треба, Беа. Зовсім нічого. Цьому край. Нам більше зовсім нічого не треба,— радісно, як дитина, прощебетав він.

— Значить, ні. Зрештою, це твої гості.

Вона поглянула на годинник. Було пів на першу.

— Мені треба,— упевнено відповіла вона Карлові, який тим часом робив гімнастику для пальців ніг і крутив головою навколо плечей.

Беата підвелася, надягла джемпер і спакувала свою сумочку. Обдивилася, чи нічого не забула, грюкнула дверима і пішла до автомобіля, якого припаркувала прямо перед входом. Завела стартер і глибоко зітхнула. Попереду насичена програма. По-перше, забрати дочку Ельке зі школи, тоді відвезти її в групу подовженого дня, поспішити, щоб рівно о пів на другу появитися на своєму робочому місці у фірмі «Кюне». До обіду вона працювала рахівником у «Граузака і синів». Тепер довелося взяти собі роботу ще й після обіду, бо Карл ось уже півроку як утратив своє місце в банку. Тепер йому більше нічого не треба, зате їй треба вдвічі більше. Після роботи — у магазин, забрати Ельке додому... і... і... і... Все слід робити швидко, якщо не хочеш вибитися із старанно розробленого розкладу.

Тим часом Карл удосконалював техніку розслаблення. Він простягнувся долі на простеленій ковдрі і вже став відчувати, як важчають ноги. Зосередився на зелені пальми юки біля вікна, вже уявив, що качається з білявою дівчиною по зеленій луці, як тут задзвонив телефон.

— Карле,— задеренчав із слухавки до болю знайомий голос. — Потрібна твоя допомога.

Це була його мати.

— Треба, щоб ти допоміг мені, синку. Прибрати у підвалі. Наступного тижня привезуть вугілля. Чому ти не відповідаєш? Ти чуєш мене, Карле?

— Чую, чую, мамо. Звичайно, я прийду. Це ж не зараз. Може, післязавтра? Чому ж, завтра теж можна. Якщо треба. Домовилися, мамо.

Вона жила у Кілі. За п'ятсот кілометрів від них.

— Оттуди к бісу,— лайнувся він, поклавши слухавку.

Коли Беата приїхала з Ельке і повними сумками додому, все було тихо. Випорожнила сумки і приготувала вечерю для себе і для дочки шпинат із яєчнею. Минуло вже півроку, відколи Карл відмовився харчуватися її кулінарними шедеврами. Він їв тільки злаки у найхимерніших комбінаціях, та й то у перервах між постами.

— Що робить тато? — запитала Ельке.

Карл заборонив тривожити його, коли вони увечері поверталися додому. Беата прислухалася і почула класичну музику у Карловій кімнаті, яка колись була їхньою спільною. Музику Альбіноні, якщо сказати точніше.

— Тато меди.., тато спить,— відповіла Беата,— і зараз теж підеш спати.

— Уууууу,— вередливо протягнула Ельке і почала фарбувати собі губи шпинатом, як помадою.

Беата казала правду. Від Альбіноні Карл вже після перших тактів так досконало розслаблявся, що зразу ж впадав у глибокий сон, який, як правило, тривав півгодини. Коли він спав, Ельке могла гарцювати у нього на животі, а він нічого не відчув би. Карл гордився, що так досконало оволодів цією технікою. Часом Беата йому заздрила. Як зараз, наприклад. Після такого робочого дня, як сьогодні, Альбіноні їй теж не завадив би.

Через годину — Беата якраз хотіла вкласти Ельке у ліжко — до дверей підійшов Карл. Він був одягнений у білий костюм. Беата холодно оглянула його. Якби їй не оплачувати все і зняти меншу квартиру, то, напевно, вистачило б і півдня працювати — вона тоді теж була б не така зморена на виду. Ельке вклалася спати, а Карл підійшов до Беати і спитав:

— Беахене, позичиш мені машину на завтра? Будь ласка.

Не вірячи вухам, вона перепитала:

— Машину? Тобі недобре?

З того часу як Карл не працював, він кермо і в руки не брав, скаржачись на те, що зовсім знесилився.

— Так, машину,— сказав він. — Мама хоче, щоб я поприбирав у підвалі.

Беата мимоволі засміялася. Подумала, принаймні хай хоч спробує побути слухняним сином.

— Коли ти хочеш їхати?

— Якомога раніше.

— Добре, тоді завезеш Ельке до школи, а мене потім висадиш біля «Граухака».

Це якраз по дорозі.

— Усе, Беамус, усе, для вас я усе зроблю,— полегшено сказав він і поставив грітися воду собі на чай.

У двері подзвонили, і Беата побачила з кухні, як Карл кинувся на шию якійсь парочці, спочатку йому, а потім їй. Повів їх у свою кімнату. Потім у двері дзвонили ще і ще. Тим часом Беата пішла у ванну освіжитися.

В кімнаті у Карла вечірка була у повному розпалі. На столику стояли два чайники з жасминовим чаєм, по кутках горіли ароматичні палички. На підлозі були розставлені вази з горішками та пластівцями. Гульня без мене, подумала Беата, але за мої гроші. Гості, очевидно, добре веселилися. Принаймні всі вони задоволено усміхалися. Хоча здавалися захарчованими і з виду були бліді. В одному кутку білявий молодик масажував жінці з коротко підстриженим волоссям спину. Карл знайшов собі молодшу партнерку, якій поклав руки на талію і пильно вдивлявся в очі. Беата позіхнула і вийшла з кімнати. Ніхто її не помітив. Постоявши у коридорі поміж безладно розкиданими по підлозі пальтами і сумками відвідувачів Карла, Беата вирішила проїхатися. Узяла права і ключі від машини. Може, заїде до Ірени, своєї подруги.

Завела «гольф» і поставила касету регі. Хотілося чогось ритмічнішого, аніж індійська медитативна музика. Хотілося іншого життя. У задумі глянула на магнітофон, червона лампочка якого блимала на панелі.

Наступного ранку вони троє рівно о восьмій сіли в автомобіль. Беата, як звичайно, сіла за кермо. Спочатку вони відвезли Ельке до школи.

— До побачення, мамо, до побачення, тату,— гукнула дівчинка і побігла.

Коли Беата зупинилася на стоянці перед фірмою «Кюне», Карл вийшов, щоб сісти за кермо. Беата засунула руку в кишеню, витягла плаский предмет і поклала його поміж касет у коробку біля педалі гальм. Карл відчинив дверцята з її боку, і вона вийшла. Поцілувала його в щоку.

— Передай привіт Марії від мене. І від Ельке,— додала вона.

— Звичайно, Беамус,— трохи винувато відказав Карл, поправляючи зовнішнє дзеркало. За півроку він уперше сів за кермо. Звичайно, він нервувався. Ще раз моргнув їй із відчиненого вікна і зник у автомобільному потоці.

Як і кожного вечора, Беата повернулася додому з повними сумками і з Ельке. У двері подзвонили.

— Нам дуже шкода, але для вас погана новина,— сказав один із двох чоловіків середнього віку, які стояли на порозі. — Машина, в якій їхав ваш чо-

ловік, розбилася поблизу Гамбурґа. Схоже, що він заснув за кермом. Він утратив контроль над машиною і врізався в опору мосту.

— О Боже, він..?

— Він одразу помер,— запевнили обидва поліцейські. — Чи не могли б ви відповісти ще на кілька запитань?

Беата впустила їх.

Коли поліцейські вийшли з дому, вона привітала себе. Увечері вона дивитиметься з Ельке телевізор. Цього вони вже давно не мали права робити, і вже завтра вона розрахується з післяобідньої роботи в «Кюне». Зрештою, вона разом із Ельке піде по магазинах і скупить усі платівки з Альбіноні, які там є. Карлова касета з Альбіноні лежить у понівеченому авто під Гамбурґом, може, на звалищі брухту. І хіба буде хтось цікавитися, чи на касеті з написом ВАР справді було записано рок-музику...